MEB ÖYSS - Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (Senaryo 1) Formatına Uygundur

2026-2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI

..... ORTAOKULU

7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAVI (SENARYO 1)

Adı - Soyadı: ..... Sınıfı / Şubesi: 7 / ..... Okul No: .....
Aldığı Not: .....

--- ANT HOCAM ---

Soru 1 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB 7.1.1)

Sosyal yaşamda ve yer aldığımız gruplarda (aile, okul takımı, proje grubu vb.) karşılaştığımız anlaşmazlıkların temel nedenlerinden biri iletişim çatışmalarıdır. Etkili dinleme ve empati kurma becerileri bu çatışmaların çözülmesinde belirleyici rol oynar.

Buna göre, bir proje ödevi grubunda çalışan iki öğrencinin yaşadığı fikir ayrılığında 'etkin dinleme' ve 'empati' ilkelerini uygulamasının grup başarısına ve arkadaşlık ilişkilerine sağlayacağı iki temel faydayı yazınız.

Cevap:
1)
.....
.....
2)
.....
.....

--- ANT HOCAM ---

Soru 2 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB 7.1.1)

İletişimde kişiliği hedef alarak yargılayan, suçlayan ifadelere 'sen dili', bireyin kendi his ve düşüncelerini olayın üzerindeki etkisiyle ifade ettiği yapıcı dile ise 'ben dili' denir.

Bir spor takımında takım arkadaşının yaptığı hata sonrası "Senin yüzünden maçı kaybettik, hep aynı dikkatsizliği yapıyorsun!" diyen bir sporcunun bu ifadesini, takım içi motivasyonu koruyacak bir 'ben dili' cümlesine dönüştürerek yazınız.

Cevap:
.....
.....
.....
.....

--- ANT HOCAM ---

Soru 3 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.2)

Özel gereksinimli bireylerin (bedensel, görme veya işitme yetersizliği yaşayan bireyler) sosyal hayata tam ve eşit katılım sağlayabilmeleri için fiziksel çevre ve dijital alanlarda fırsat eşitliği sunulması esastır.

Özel gereksinimli bir öğrencinin okul ortamında derslere, kütüphaneye ve sosyal etkinliklere akranlarıyla eşit düzeyde katılabilmesini sağlamak amacıyla okul yönetiminin hayata geçirebileceği iki somut çözüm/fikir yazınız.

Cevap:
1)
.....
.....
2)
.....
.....

--- ANT HOCAM ---

Soru 4 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.3)

Tarih boyunca ve günümüzde Türk toplumu; doğal afetler, savaş tehlikeleri veya vatan müdafaası gibi millî meseleler karşısında siyasi ve sosyal görüş ayrılıklarını bir kenara bırakarak yüksek bir dayanışma sergilemiştir.

Türk toplumunun millî meseleler ve afetler karşısında tek yürek olmasını sağlayan temel millî ve manevi değerlerden iki tanesini yazınız.

Cevap:
1)
.....
.....
2)

.....
.....

--- ANT HOCAM ---

Soru 5 (20 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.7.1.3)

Kurtuluş Savaşı yıllarında yayımlanan Tekâlif-i Millîye Emirleri sonrasında halkın elindeki çoraptan çarığa, buğdaydan kağnı arabasına kadar ordunun ihtiyacını karşılamak için tereddütsüz seferber olması ile 6 Şubat depremlerinde milletin ülkenin dört bir yanından yardım tırları ve arama kurtarma desteğiyle bölgeye koşması benzer bir ruhun yansımasıdır.

Bu iki tarihsel/toplumsal olaydan hareketle Türk toplumunun millî meseleler karşısındaki tutum ve davranışlarına ilişkin bir çıkarımda bulununuz ve gerekçenizi açıklayınız.

Cevap:
.....
.....
.....
.....

--- ANT HOCAM ---

Soru 6 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.7.2.1)

Küreselleşme; ticaret, teknoloji, iletişim ve ulaşım imkânlarının artmasıyla dünyanın ekonomik ve kültürel açıdan bütünleşmesi sürecidir.

Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği olumlu sonuçlardan iki tanesini yazınız.

Cevap:
1)
.....
.....
2)
.....
.....

--- ANT HOCAM ---

Soru 7 (20 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.7.2.1)

Küreselleşme ve dijital kitle iletişim araçlarının hızlı yayılması, dünya genelinde ortak bir tüketim alışkanlığı ve popüler kültür oluştururken, yerel ve millî kültür unsurlarının unutulma tehlikesini de beraberinde getirmektedir.

Buna göre küreselleşmenin toplumların millî kültür ve gelenekleri üzerindeki olumsuz etkilerini ve toplumların bu olumsuzluğa karşı kendi öz değerlerini nasıl koruyabileceğini açıklayınız.

Cevap:

.....
.....
.....
.....

CEVAP ANAHTARI VE DERECELİ PUANLAMA RUBRİĞİ (ANT HOCAM)

Sınav Tablosu ve Öğrenme Çıktısı Dağılımı (Senaryo 1)

Soru No	Öğrenme Çıktısı (Kazanım)	Ölçülen Beceri / Düzey	Puan
Soru 1	**SB 7.1.1. Dâhil olduğu gru...**	Etkili dinleme ve empatinin işlevini açıklama	15 Puan
Soru 2	**SB 7.1.1. Dâhil olduğu gru...**	Sen dilini Ben diline dönüştürme	15 Puan
Soru 3	**SB.7.1.2. Özel gereksinim...**	Okul ortamında kapsayıcı çözümler üretme	15 Puan
Soru 4	**SB.7.1.3. Türk toplumunu...**	Millî ve manevi değerleri tanımlama	15 Puan
Soru 5	**SB.7.1.3. Türk toplumunu...**	Tarihsel olaylar üzerinden toplumsal çıkarım yapma	20 Puan
Soru 6	**SB.7.2.1. Küreselleşmeni...**	Küreselleşmenin olumlu etkilerini belirtme	15 Puan

Soru No	Öğrenme Çıktısı (Kazanım)	Ölçülen Beceri / Düzey	Puan
Soru 7	**SB.7.2.1. Küreselleşmeni...**	Kültürel yozlaşma ve kültürel koruma mekanizmalarını açıklama	20 Puan
TOPLAM	**4 Öğrenme Çıktısı / 7 Açı...**	**ÖYSS Senaryo 1 Standartları**	**100 Puan**

Örnek Cevaplar ve Puanlama Rubriği

Soru 1 Cevap Anahtarı (15 Puan)

- **Örnek Cevap:**
  a. *Grup Başarısına Faydası:* Farklı görüşler saygıyla dinlendiği için en doğru fikirler bir araya getirilir, çatışma ve zaman kaybı önlenerek proje verimliliği artar.
  b. *Arkadaşlık İlişkilerine Faydası:* Öğrenciler birbirlerinin hislerini ve düşüncelerini anladıkları için aralarında güven, saygı ve yardımlaşma duygusu gelişir.
- **Dereceli Puanlama Anahtarı:**
  - **15 Puan (Tam):** Hem grup başarısına hem de arkadaşlık ilişkilerine katkıyı etkili dinleme/empati bağlamında eksiksiz ve mantıklı ifade eder.
  - **7.5 Puan (Kısmi):** Yalnızca bir faydayı doğru açıklar veya iki maddeyi de yüzeysel/genel ifadelerle yazar.
  - **0 Puan:** Yanlış veya ilgisiz cevap.

Soru 2 Cevap Anahtarı (15 Puan)

- **Örnek Cevap:**
  "Maçı kaybettiğimiz için çok üzgünüm/kırgınım; hatalarımızı birlikte gözden geçirip bir sonraki maça daha dikkatli hazırlanmamız gerektiğini düşünüyorum." (Veya benzeri, suçlamayan, duyguyu ve çözümü ifade eden ben dili cümleleri.)
- **Dereceli Puanlama Anahtarı:**
  - **15 Puan (Tam):** Sen dilindeki suçlama/yargılamayı kaldırıp; kendi hissini, olay durumunu ve yapıcı yaklaşımı içeren tam bir 'ben dili' cümlesi kurar.
  - **8 Puan (Kısmi):** Cümle 'ben dili'ne yakın ancak hâlen hafif suçlayıcı veya yetersiz duygu ifadesi barındırıyor.

- **0 Puan:** Yine 'sen dili' kullanılmış veya ilgisiz bir cümle yazılmış.

Soru 3 Cevap Anahtarı (15 Puan)

- **Örnek Cevap (Herhangi iki somut fikir):**
  a. Okul girişine, kütüphaneye ve sınıflara erişimi kolaylaştıran tekerlekli sandalye rampaları ve asansör sistemleri yapmak.
  b. Görme engelli öğrenciler için kütüphaneye Braille (kabartma) alfabeli kitaplar ve sesli kitap donanımları eklemek / Koridorlara kabartmalı sarı kılavuz çizgiler uygulamak.
- **Dereceli Puanlama Anahtarı:**
  - **15 Puan (Tam):** İki adet uygulanabilir, somut ve özel gereksinimli bireylerin fırsat eşitliğine hizmet eden fikir sunar.
  - **7.5 Puan (Kısmi):** Tek bir somut fikir sunar veya genel/soyut ifadeler kullanır ("Onlara iyi davranmalıyız" gibi).
  - **0 Puan:** İlgisiz veya tutarsız cevap.

Soru 4 Cevap Anahtarı (15 Puan)

- **Örnek Cevap (Herhangi iki değer):**
  a. Vatanseverlik ve Millî Dayanışma (Yardımlaşma)
  b. Birlik ve Beraberlik / Diğerkâmlık (Fedakârlık)
- **Dereceli Puanlama Anahtarı:**
  - **15 Puan (Tam):** İki temel millî/manevi değeri net şekilde yazar (7.5 + 7.5 Puan).
  - **7.5 Puan (Kısmi):** Yalnızca bir değeri doğru yazar.
  - **0 Puan:** Yanlış veya konuyla ilgisiz kavramlar.

Soru 5 Cevap Anahtarı (20 Puan)

- **Örnek Cevap:**
  - **Çıkarım:** Türk toplumu tarihsel süreçte değişmeyen yüksek bir milli dayanışma, fedakârlık ve "vatan/millet kaygısı" ruhuna sahiptir.
  - **Gerekçe:** Hem Tekâlif-i Millîye'de (bağımsızlık mücadelesi) hem de 6 Şubat depremlerinde (doğal afet) Türk milleti, hiçbir zorlama olmadan maddi ve manevi tüm imkânlarını vatandaşları ve devleti için seferber etmiş, zor zamanlarda kenetlenmeyi bir yaşam kültürü hâline getirmiştir.
- **Dereceli Puanlama Anahtarı:**

    - **20 Puan (Tam):** Geçmişten günümüze süreklilik gösteren milli ruh/dayanışma çıkarımını yapar ve Tekâlif-i Millîye ile deprem örneğini bağdaştırarak gerekçelendirir.
    - **10 Puan (Kısmi):** Çıkarım doğru fakat gerekçe yüzeysel veya olaylar arası bağ kurulmadan yazılmış.
    - **0 Puan:** Mantıksız veya yanlış çıkarım.

Soru 6 Cevap Anahtarı (15 Puan)

- **Örnek Cevap (Herhangi iki olumlu sonuç):**
    a. Bilgiye, teknolojiye ve farklı kültürlerin birikimlerine hızlı ve kolay erişim sağlanması.
    b. Uluslararası ticaret ve ulaşım ağlarının gelişmesiyle ürün ve hizmetlerin çeşitlenmesi, dünya genelinde iletişim hızının artması.
- **Dereceli Puanlama Anahtarı:**
    - **15 Puan (Tam):** Küreselleşmenin insan/toplum hayatına iki olumlu sonucunu doğru açıklar (7.5 + 7.5 Puan).
    - **7.5 Puan (Kısmi):** Tek bir olumlu sonuç yazar.
    - **0 Puan:** Yanlış veya olumsuz etkileri olumlu gibi yazma durumu.

Soru 7 Cevap Anahtarı (20 Puan)

- **Örnek Cevap:**
    - **Olumsuz Etki (10 Puan):** Popüler kültürün etkisiyle yerel dil, gelenek, görenek ve el sanatlarının unutulması; kitle iletişim araçlarıyla tektip (homojen) bir yaşam ve tüketim tarzının benimsenerek millî kimliğin zayıflaması.
    - **Koruma Yolu / Çözüm (10 Puan):** Genç nesillere millî tarih, dil ve kültür bilincinin eğitim yoluyla aktarılması; yerel değerlerin ve geleneksel sanatların dijital mecralarda doğru tanıtılarak yaşatılması ve millî bayramlar ile kültürel ögelerin aktif biçimde kutlanması/sürdürülmesi.
- **Dereceli Puanlama Anahtarı:**
    - **20 Puan (Tam):** Hem olumsuz etkiyi (kültürel yozlaşma/tektipleşme) doğru açıklar hem de korunma yöntemlerini (eğitim, bilinçlenme, yerel kültüre sahip çıkma) mantıklı şekilde sunar.
    - **10 Puan (Kısmi):** Sadece olumsuz etkiyi açıklar veya sadece koruma yolunu yazar.
    - **0 Puan:** İlgisiz veya mantıksız açıklama.